

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 132/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Ladislavom Pongráczom, advokátom, Alžbetínske námestie 1203/2, Dunajská Streda, proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 2 T 82/2017 z 23. januára 2019 a proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5 To 32/2019 z 23. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 T 82/2017 z 23. januára 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 To 32/2019 z 23. mája 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie a napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. j) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 8 mesiacov.

3. Napadnutým uznesením bolo odvolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku zamietnuté.

4. Proti napadnutému uzneseniu v spojení s napadnutým rozsudkom podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tdo 37/2020 z 2 septembra 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) rozhodnuté tak, že dovolanie sa odmieta.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že on sám drogy nikdy nepredával, bol iba občasným konzumentom, čo potvrdil aj znalecký posudok (1). Drogy nájdené pri prehliadke osobného motorového vozidla nepatrili jemu (2). Skutočnosť, že drogy nepredával, potvrdili aj svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], avšak okresný súd a krajský súd im z nepochopiteľných dôvodov neuverili (3). K porušeniu jeho práv došlo aj tým, že všeobecné súdy bezdôvodne zamietli jeho návrh na vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku (4).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom a napadnutým uznesením.

7. Ústavný súd konštatuje, že prípadné pochybenia okresného súdu a krajského súdu mohol sťažovateľ napadnúť dovolaním na najvyššom súde. Túto možnosť sťažovateľ využil a najvyšší súd rozhodol svojím uznesením.

8. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že jeho námietky o nedostatočnom zistení skutkového stavu nemohol najvyšší súd meritórne preskúmať, pretože tieto nespádajú pod dovolacie dôvody. K rovnakému záveru dospel najvyšší súd vo svojom uznesení, keď konštatoval (s. 15 a nasl. jeho uznesenia), že správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže s odkazom na § 371 ods. 1 písm. i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov preskúmať. V dovolacom konaní nemožno podľa najvyššieho súdu preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov.

9. Ústavný súd nevidel dôvod spochybňovať ustálenú judikatúru najvyššieho súdu k možnosti meritórneho prieskumu sťažovateľom vznesených námietok. Napokon aj § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) posledná veta ustanovuje, že ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

10. Možnosť napadnutia odvolacieho rozhodnutia po rozhodnutí dovolacieho súdu existuje práve na zabezpečenie ochrany práv sťažovateľov v rozsahu námietok, ktoré nemohli byť dovolacím súdom meritórne preskúmané.

11. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nevidel formálnu prekážku v ústavnoprávnom prieskume sťažovateľom vznesených námietok (časť III.2. tohto uznesenia).

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom:

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

13. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

14. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému rozsudku odvolanie krajskému súdu, ktorú aj využil, a krajský súd rozhodol napadnutým uznesením.

15. Ústavnú sťažnosť v tejto časti bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom pre nedostatok právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením:

16. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

17. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Rozhodnutie

vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

18. Uvedené východiská predstavujú právny základ (rámec) prieskumu sťažovateľom napadnutého uznesenia.

19. Sťažovateľ namieta, že on sám drogy nikdy nepredával, bol iba občasným konzumentom, čo potvrdil aj znalecký posudok (1). Drogy nájdené pri prehliadke osobného motorového vozidla nepatrili jemu (2). Skutočnosť, že drogy nepredával, potvrdili aj svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] avšak okresný súd a krajský súd im z nepochopiteľných dôvodov neuverili (3). K porušeniu jeho práv došlo aj tým, že všeobecné súdy bezdôvodne zamietli jeho návrh na vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku (4).

20. Krajský súd v napadnutom uznesení (s. 5 a nasl.) odkázal na napadnutý rozsudok a usvedčovanie sťažovateľa výpoveďami svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorý uviedli, že sťažovateľ v meste [REDAKOVANÉ] drogy predával, opísali, akým spôsobom sa s ním kontaktovali v prípade záujmu o drogy, koľko mu za drogy platili, kde a ako často sa s ním stretávali a akým spôsobom a v akom množstve od neho drogy odoberali. Drogy zaistené v osobnom motorovom vozidle patrili podľa názoru okresného súdu sťažovateľovi, keď svedok [REDAKOVANÉ] presne popísal priebeh daného dňa a dôvod, pre ktorý sťažovateľ vozil autom, a ako sa mu sťažovateľ revanšoval. Svedok pred okresným súdom opísal, ako mu sťažovateľ odsypal jednu dávku pervitínu ako odmenu za odvoz v deň, keď ich zastavila policajná hliadka. Ďalej krajský súd odkázal na záver okresného súdu o tom, že sťažovateľ je dlhodobo nezamestnanou osobu s tým, že nie je zrejmé, z akých zdrojov si zabezpečuje prostriedky na život.

21. Výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] považoval krajský súd rovnako ako okresný súd za tendenčné až naučené, a to v snahe pomôcť sťažovateľovi ako priateľovi. Označení svedkovia zhodne vypovedali, že sťažovateľ drogy nepredával a že práve svedkovia svedčiaci proti nemu drogy predávali (o čom sa mali o. i. dopočúť, pozn.).

22. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľa na vypočutie policajta, ktorý vykonával domovú prehliadku, krajský súd odkázal na záver okresného súdu o tom, že zo zápisnice o predmetnej domovej prehliadke (domová prehliadka u otca sťažovateľa, pri ktorej boli nájdené zatavené plastové injekčné striekačky a ďalšie veci so zistenou prítomnosťou stôp metamfetamínu, pozn.) a z ďalších zápisníc vyplývajú skutočnosti o priebehu prehliadky, ku ktorým chcel sťažovateľ príslušného policajta vypočuť. Z uvedeného dôvodu bol jeho prípadné vypočutie nepotrebné, resp. nadbytočné.

23. Ústavný súd sa po preskúmaní napadnutého uznesenia, zohľadňujúc už citované závery, presvedčil, že krajský súd dostatočným, a teda aj ústavnoprávne akceptovateľným spôsobom odpovedal na podstatné námietky sťažovateľa.

24. Ak sťažovateľ tvrdí, že drogy nepredával a bol iba ich konzumentom (občasnú konzumáciu drogy potvrdil aj znalecký posudok, pozn.), uvedené predstavuje jeho procesnú obranu v trestnom konaní. Skutočnosť, že sťažovateľ bol občasným konzumentom, však nijakým spôsobom nevylučuje záver, že by drogy aj predával (námietka 1).

25. Pôvod drogy zaistenej pri prehliadke osobného motorového vozidla bol zo strany všeobecných súdov vyhodnotený nielen s odkazom na ich samotné zaistenie, ale aj výpoveďou svedka [REDACTED] (námiетка 2).

26. Pokiaľ ide o svedkov [REDACTED] a [REDACTED], okresný súd a krajský súd ich považovali za tendenčné a primeraným spôsobom tento svoj záver vysvetlili. Nie je teda možné prisvedčiť námietke sťažovateľa, že všeobecné súdy týmto svedkom „z nepochopiteľných príčin neuverili“ (námiетка 3).

27. Rovnako tak možno ako presvedčivú vyhodnotiť odpoveď na poslednú námietku sťažovateľa o nevypočutí svedka (policajta), keďže všetky podstatné okolnosti domovej prehliadky sú zachytené v zápisnici o nej (námiетка 4). Sťažovateľ bližšie neobjasnil, akú konkrétnu skutočnosť nebolo možné takýmto spôsobom overiť, a teda akým spôsobom by mu predmetný záver všeobecných súdov bránil v uplatnení jeho práva na obhajobu.

28. Na základe uvedeného možno v súhrne konštatovať, že sťažovateľom prezentované námietky nenasvedčujú skutočnosti, že by v jeho trestnej veci nastali pochybenia takej intenzity či rozsahu, ktoré by opodstatňovali záver o „odopretí spravodlivosti“ (pozri judikatúru v bode 17 tohto uznesenia).

29. K námietkam sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno napokon konštatovať, že vo svojej podstate predstavujú len opakovanie jeho obrany v konaní pred všeobecnými súdmi, ktorá bola podrobená prieskumu na viacerých stupňoch súdnictva.

30. Úlohou ústavného súdu nie je nanovo vyhodnocovať skutkový stav tej-ktorej trestnej veci, ale v rámci vznesených námietok a s ohľadom na garancie vyplývajúce zo základných práv a slobôd sa presvedčiť, že konanie ako také bolo spravodlivé.

31. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu